

prima instanță V. Boico
instanța de apel N. Craiu, L. Bulgac, A, Minciuna

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Sveatoslav Moldovan
Tatiana Răducanu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Strungaru Maria,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Moroz-Ciocan, Dogotari Ludmila, Paladi Tudor, Mațuc Ludmila. Strungaru Măria, Cernîșova Tatiana, Hristea Natalia, Junghietu Aurelia, Ocul Galina, Colot Nadejda, Moraru Alia, Șeptelici Antonina, Alexandrov Svetlana. Buzilă Valentina, Oliinîc Iaroslav și Romanciuc Evdochia împotriva Editurii de Stat „Cartea Moldovei” și Ministerului Culturii al Republicii Moldova cu privire la încasarea salariului și a penalităților de întârziere și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Editura de Stat „Cartea Moldovei”, casată în parte hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 aprilie 2012 cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri,

c o n s t a t ă

La 03 august 08.2011 Maria Moroz-Ciocan, Dogotari Ludmila, Paladi Tudor, Mațuc Ludmila, Strungaru Maria, Cernîșova Tatiana, Hristea Natalia. Junghietu Aurelia, Ocul Galina, Colot Nadejda, Moraru Alia, Șeptelici Antonina. Alexandrov Svetlana, Buzilă Valentina, Oliinîc Iaroslav și Romanciuc Evdochia au depus cerere de chemare în judecată împotriva Editurii de Stat „Cartea Moldovei” și Ministerului Culturii al RM, cu privire la încasarea salariului și a penalităților de întârziere, și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că toți sunt angajați în serviciu la Editura de Stat „Cartea Moldovei”, îndeplinindu-și conștiincios și deplin obligațiunile de serviciu, însă, începînd cu luna martie 2010, angajatorul nu le achită salariul, deoarece Ministerul Culturii nu acordă alocații în acest sens.

Solicită reclamanții încasarea din contul Editurii de Stat „Cartea Moldovei” și Ministerul Culturii a restanțelor la salariu, penalitatea în mărime de 0,1 % din suma datorată fiecăruia pentru fiecare zi de întârziere a plății și repararea prejudiciul moral în cuantumul următor: Moroz-Ciocanu Măria - 6281,80 lei restanța la salariu, penalitatea 12898,98 lei și prejudiciul moral 50000 lei; Dogotari Ludmila - restanța la salariu 12698,98 lei, penalitate 6184,40 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Paladi Tudor - restanța la salariu 14765,87 lei, penalitatea 7190,98 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Mațuc Ludmila - restanța la salariu 5979 lei, penalitatea 2911,77 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Strungaru Măria - restanța la salariu 10192,85 lei, penalitatea 4647,94 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Cernîșova Tatiana - restanța la salariu 12869,54 lei. penalitatea 5868,51 lei și prejudiciu moral în mărime de 50000 lei; Hristea Natalia - restanța la salariu 15234,03 lei, penalitatea 7418,89 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Junghietu Aurelia - restanța la salariu 15066,86 lei, penalitatea 7337,56 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Ocul Galina - restanța la salariu 16428,98 lei, penalitatea 8000,91 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Colot Nadejda - restanța la salariu 16915,52 lei, penalitatea 7713,48 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Moraru Alla - restanța la salariu 14444,30 lei, penalitatea 7034,37 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Șeptelici Antonina - restanța la salariu 14158,98 lei, penalitatea 6895,42 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Alexandrov Svetlana - restanța la salariu 16562,79 lei, penalitatea 8066,08 lei, și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Buzilă Valentina - restanța la salariu 11434,55 lei, penalitatea 5214,15 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Olinîc Iaroslav - restanța la salariu 15180,03 lei, penalitatea 7392,67 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei; Romanciuc Evdochia - restanța la salariu 8883,31 lei, penalitatea 4326,17 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei.

Prin hotărîrea judecătorei Buiucani mun.Chișinău din 24 aprilie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul Editurii de Stat „Cartea Moldovei” în beneficiul Măriei Moroz-Ciocanu restanța la salariu 20275,24 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 25275,24 lei; în beneficiul Ludmilei Dogotari restanța la salariu 21608,22 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 26608,22 lei; în beneficiul lui Paladi Tudor (Teodosie) restanța la salariu 23690 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 28690 lei; în beneficiul Măriei Strungaru restanța la salariu 10 192,85 lei, penalitatea 4647,94 lei și prejudiciul moral 5000 lei, în total 19840,79 lei; în beneficiul Ludmilei Mațuc restanța la salariu 5979 lei, penalitatea 2911 lei și prejudiciul moral 5000 lei, în total 13890 lei; în beneficiul Tatiane Cernîșova restanța la salariu 12869,54 lei, penalitatea 5868,51 lei, prejudiciu moral 5000 lei, în total 23738,05 lei; în beneficiul Nataliei Hristea restanța la salariu 24631,70 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 29631,70 lei; în beneficiul Galinei Ocul restanța la salariu 30118,72 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 35118,72 lei; în beneficiul Nadejdei Colot restanța la salariu 37050,93 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 42 050,93 lei; în beneficiul Allei Moraru restanța la salariu 33316,72 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 38316,72 lei; în beneficiul Antoninei Șeptelici restanța la salariu 22024,83 lei,

prejudiciul moral 5000 lei, în total 27024,83 lei; în beneficiul Svetlanei Alexandrov restanța la salariu 31466,97 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 36466,97 lei; în beneficiul Valentinei Buzilă restanța la salariu 21106,56 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 26106,56 lei; în beneficiul lui Oliinț Iaroslav restanța la 20267,74 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 25267,74 lei; în beneficiul Eudochiei Romanciuc restanța la salariu 6083 lei, prejudiciul moral 5000 lei, în total 11083 lei. S-a încasat de la Editura de Stat „Cartea Moldovei” în beneficiul statului taxa de stat 9117 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2013 a fost admis apelul declarat de către Editura de Stat „Cartea Moldovei”, casată hotărîrea primei instanțe în partea prin care s-a dispus încasarea de la Editura de Stat „Cartea Moldovei” în beneficiul Mariei Moroz-Ciocan, Dogotari Ludmila, Paladi Tudor, Mațuc Ludmila, Strungaru Maria, Cernășova Tatiana, Hristea Natalia, Junghietu Aurelia, Ocul Galina, Colot Nadejda, Moraru Alia, Șeptelici Antonina, Alexandrov Svetlana, Buzilă Valentina, Oliinț Iaroslav și Romancuic Eudochia a prejudiciului moral în sumă de 5000 (cinci mii) lei pentru fiecare, cît și în partea prin care s-a dispus încasarea penalităților de întârziere în beneficiul Mariei Strungaru în sumă de 4647,94 lei, Ludmilei Mațuc – 2911 lei și Tatiane Cernîșova – 5868,51 lei cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri, prin care pretențiile înaintate privind încasarea despăgubirilor morale și penalităților de întârziere au fost respinse. În rest hotărîrea primei instanțe a fost menținută. S-a încasat de la Editura de Stat „Cartea Moldovei” în beneficiul statului taxa de stat 7215 lei.

Strungaru Maria a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești, solicitînd emiterea unei noi hotărîri prin care cere calcularea integrală a salariului pe anii 2010-2012, recalcularea penalităților de întârziere în sumă de 0,1 pentru fiecare zi de întârziere din suma neplătită pe anii 2010-2013, calcularea indemnizației de eliberare din serviciu conform stagiului, achitarea indemnizației de eliberare din serviciu pe o perioadă de 3 luni, repararea prejudiciului material în sumă de 70 000 lei pentru tratament.

În motivarea recursului recurenta a invocat că nu au fost constate și elucidate pe deplin circumstanțele pricinii.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Strungaru Maria este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Strungaru Maria nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult ca atât, recursul declarat conține solicitări noi care nu țin de litigiu în speță.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, accesul la un tribunal în aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cuprinde și condițiile în care poate fi atacată o hotărâre a unor instanțe de fond (Guerin versus Franța).

Totodată, acest drept nu este absolut, iar marja de apreciere aparține statului. Cu referire la caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că dreptul recurentului de acces la un tribunal în aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu este afectat.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Strungaru Maria ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către Strungaru Maria se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Tatiana Răducanu